

Erlainen opetus kirkosta?

Joono ja Helene Toivasen lähettikirje 5/2020 – 23.
lokakuuta 2020

Protestanttista kirkko-oppia Myanmarissa

Kirjoitin hiljattain lyhyen artikkelin Myanmarin kirkollisesta tilanteesta erääseen vironkieliseen teologiseen verkkolehteen ja haluan siitä inspiroituneena jakaa kansanne muutamia ajatuksia. Kuten suurin osa teistä tietää, Myanmarissa on monia heimoja ja usein uskonto jakautuu heimokokouluvuuden mukaan. Suuri osa maan pohjoisosassa asuvien heimojen jäsenistä ovat kristittyjä ja yhteistyökirkkomme jäsenet kuuluvat pääosin Mizo-heimoon, jonka alue sijaitsee Myanmarin ja Koillis-Intian rajamailla.

Kun saavuimme Myanmariin vasta tutustumismatkalle vuoden 2018 lopulla, vierailimme Pohjois-Myanmarissa Kalemyon alueella, jossa sijaitsee kirkkomme keskus. Siellä ollessamme eräs kirkon työntekijä lahjoitti minulle kirjan, jota olen vasta hiljattain ehtinyt lukea. Kirja käsittelee ns. Mizo-kristillisyyttä eli paikallisen heimon kontekstuaalista teologiaa ja sen laatija on paikallinen Mizolainen teologian tohtori Ngurliana. (Kirjan nimi kokonaisuudessaan on

jäsenmäärältään suurin ”Towards a Mizo Christian Theology – Gospel and Culture in the Mizo Christian Context.”)

Olemme Helenen kanssa jo jonkin aikaa pohtineet Myanmarin kristillisyyttä emmekä vielä oikein ymmärrä sitä, mutta kirjan kautta olemme alkaneet hahmottaa joitain ääriäviä. Ennen kristinuskon saapumista Myanmariin noin 1500-luvun loppupuolella, suurin osa paikallisista olivat animisteja. Se tarkoittaa, että he uskoivat erilaisiin henkiin ja luonnon kaoottisiin ja tuhoaviin voimiin, joita tuli lepytellä erilaisin taikakeinoin. Baptistien ja metodistien julistama kristillisuus suhtautui muihin uskontoihin tuomitsevasti ja sen tähden monet buddhalaiset alkoivat vieroksua kristinuskkoa ja pitivät sitä ulkomaalaisten uskontona. Animismi ja taikausko elävät nykyäänkin käsikädessä buddhalaisuuden

Kuvassa: Natit näyttävät toisinaan ihmisiltä, mutta toisinaan ne ovat pyöreitä päitä tai keilapallon muotoisia hymyileviä kasvoja.

Shwedagon pagoda on ehkäpä Yangonin tunnetuin nähtävyys. Pandemian aikana temppeli on suljettu, mutta sen nähdessään ihmiset pysähtyvät usein kadulla, panevat kädet yhteen ja rukoilevat hetken jatkaen sitten arkiaskareitaan.

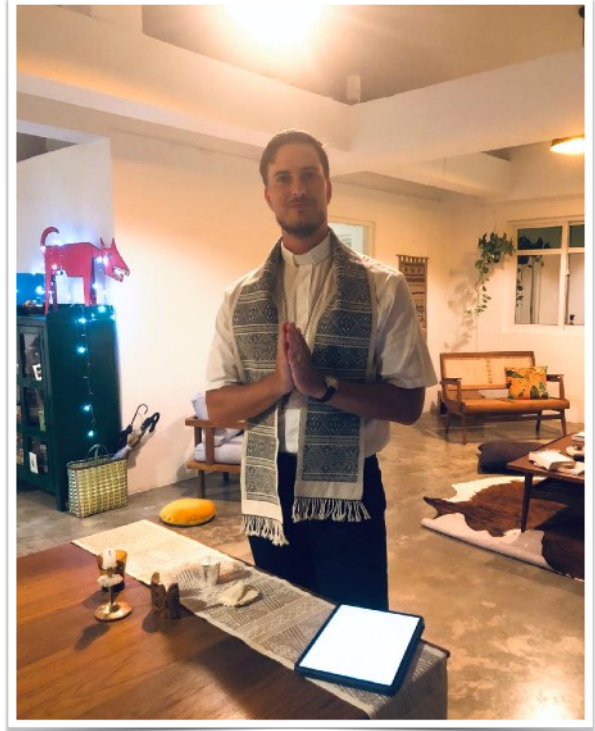
kanssa ja erilaisia henkiä kutsutaan Myanmarissa nimellä "Nat", jotka näyttävät barbapapoilta taikka venäläisiltä sisäkkäisten hahmojen muodostamilta puunukeilta eli maatuskoilta. Nattien kuvia näkee toisinaan kauppojen näyteikkunoissa, teiden varsilla kylteissä tai pienten alttarien lähistöllä suurten puiden juurella tai lehdossa.

Synkretismin lisäksi Myanmar on uskonnollisesti hyvin sirpaleinen. Erilaisia kristittyjä kirkkoja on paljon ja usein myös saman heimon jäsenet kuuluvat eri kirkkokuntiin. Naapurikirkkoon suhtaudutaan usein kuin kilpailijaan ja vaikka yhteistyötä tehdään jossain määrin, varsinaiseen ekumeniaan tai kirkkokuntien yhteyden tavoitteluun ei tunnu olevan suurta motivaatiota. (Tämän suuntauksen tähden maassa on tämänhetkisten tietojemme mukaan kuusi Luterilaista kirkkoa.) Usein klaanin päämies on joko itse kirkon perustaja tai perustajan sukulainen, minkä takia kirkkoon kuuluminen edellyttää ehdotonta kuuliaisuutta kirkon johtajalle. Johtajuuden malli on Myanmarissa vielä hyvin johtajakeskeistä, minkä takia usein käy niin että liian vaikuttavat toisinajattelijat erotetaan ja saavat perustaa oman kirkkonsa. Tämän takia jokainen kirkkokunta haluaa kouluttaa omat teologinsa itse ja siksi Myanmarissa on lukuisia pienehköitä teologisia koulutuskeskuksia. Sleyin tukema MILT on yksi niistä.

Eräs syy tällaiseen eklesiologiaan eli kirkko-oppiin lienee yhtäältä uskonpuhdistukseen liittyvä individualismi ja yhteisön tarve tulkita Raamattua oman sosiaalisen ryhmänsä näkökulmasta, mutta toisaalta myös kunkin heimon kulttuuriperinteet. Usein saattaa käydä esimerkiksi niin, että eri syistä johtuen yksittäisen perheen vaihtaessa klaania – esimerkiksi avioliiton kautta –, he vaihtavat samalla myös kirkkokuntaa ja saattavat yhtenä ryhmänä erota edellisestä kirkosta ja liittyä uuden klaanin kirkkoon. Klaanin sisäisten ristiriitojen takia voi käydä myös niin, että tietty ryhmä eroaa ja perustaa oman kirkkonsa.

Ngurliana kertoo kirjassaan niinsanotusta "zawlbuk" -instituutiosta, joka tarkoittaa heimon koulutuskeskusta, jossa nuorukaiset opetettiin kunnioittamaan heimon tapoja, perinteitä, arvoja ja saivat myös yleissivistävää opetusta. Zawlbuk -sana tarkoittaa "poikamiesten (zawl) taloa (buk)", mutta käytännössä kyse oli aluksi heimon poikien (myöhemmin myös tyttöjen) koulutuskeskuksesta, jonka vastuulla oli heimon jäsenten sosiaalinen, poliittinen, kulttuurillinen ja moraalinen kasvatusta. Zawlbuk

Kuvassa: Yhteinen ehtoollishetki kotiryhmän kanssa on nyt jokasunnuntainen ilo. Pandemian takia emme ole päässeet kirkkoon pitkään aikaa ja on ollut ihanaa viettää ehtoollista. Ehkäpä on ajankohtaista, että varsinaisen jumalanpalveluksen sijaan keskustelemme viime aikoina vaikeista psalmeista sekä valitusvirsistä; aihepiiri joka sopinee tällä hetkellä elämäämme.

instituution tavoite oli kasvatuksen lisäksi lujittaa kuuliaisuutta klaanin johtajia kohtaan ja korostaa yhteisön etua yksilön vapauden kustannuksella.

Ngurlianan mukaan kristinuskon myötä kirkko omaksui zawlbuk -instituution roolin, jolloin edellämäinnittuun toimintaan lisääntyi myös uskonnollinen kasvatusta. Näin ajateltuna kirkon tehtävä on evankeliumin julistamisen ja ihmisarvon ylläpitämisen sekä kristillisen lähimmäisenrakkauden toteuttamisen lisäksi myös tarjota klaanin jäsenille hengellisen kasvun ympäristö sekä säilyttää heimon yhtenäisyys ja kulttuuriperintö. Niinpä Myanmarin kristittyjen piirissä suhtaudutaan epäilevästi yliopistolliseen teologiseen koulutukseen, koska se ei sisällä omaan kulttuuriin liittyvää kasvatusta. Näin ollen jokainen kirkko haluaa nimenomaan oman teologisen oppilaitoksen, koska

sen kautta opiskelijat oppivat heimon tapojen lisäksi kuuliaisuutta kirkon johdolle. Teologinen oppilaitos ei ole sen takia tarkoitettu pääasiassa kirkon tuleville työntekijöille, vaan sitä suositellaan kaikille heimon jäsenille huolimatta omista tulevaisuuden suunnitelmistaan.

Ngurlianan kirkko-opin valossa on selvää, että kirkon kautta heimo pyrkii vahvistamaan omaa kulttuuri-identiteettiään ja säilyttämään oman asemansa monikulttuurisessa ympäristössä. Kuten jo edellä mainitsin, tällaiselle kirkolle on vaikeaa olla ulospäinsuuntautunut taikka lähetysmielinen, koska yksikään muun heimon jäsen ei voi niin vain liittyä toisen heimon kirkkoon. Etninen identiteetti korostuu liikaa, jotta kirkot voisivat aidosti tehdä yhteistyötä tai jopa yhdistyä yhdeksi kirkoksi. Usko on näin ennenkaikkea etiikkaa, joka palvelee etnistä yhteisöä. Ihmisten kanssa jutellessa huomaa, että kristinuskon on täällä paikoin omaksunut moralistisen korostuksen, joka ilmenee pyhityksen ihannoinnissa ja klaanin johtajien kunnioituksessa.

Ngurlianan kirkko-opin esitystä lukiessa alkaa ymmärtää alkuseurakunnassa juutalaisten ja ei-juutalaisten vaikeaa yhteiseloa yhden uuden yhteisön eli kirkon jäsenenä. Paavali on toki ymmärtänyt uskon vallankumouksellisen sanoman:

”Juutalaisen ja kreikkalaisen välillä ei ole eroa. Kaikilla on sama Herra, ja häneltä riittää rikkautta kaikille, jotka huutavat häntä avukseen.” (Rm 10:12)

Ja kuitenkin näemme jo kirkon alkutaipaleella Apostolien teoissa ristiriitoja eri etnisten ryhmien keskuudessa ja tämä kuvio on toistunut eri muodoissa meidän aikaamme asti. Kuka onkaan lähimmäisemme? Kuinka vaikeaa onkaan rakastaa sitä, joka tuntuu vieraalta kun emme osaa nähdä omaa peilikuvaamme jokaisessa tapaamassamme kasvoissa! Lähetystyössä pitää korostua rakkauden ilosanoma, joka ylittää kaikki ihmisten väliset rajat, vaikka jokainen meistä onkin aina kahden (tai joskus useamman) maan kansalainen.

Burman kielen kaskuja

Olemme jatkaneet kielen opintojamme etäopiskeluna ja keskustelu sujuu oikein mukavasti ainakin opettajamme kanssa. Olisipa elämä helppoa jos kaikki muutkin käyttäisivät juuri niitä sanoja, joita olemme opiskelleet. Valitettavasti paikalliset puhuvat niin nopeasti ja toisinaan myös epäselvästi, että tutkin sanat kuulostava joskus vierailta. Tässä huomaa, että kielen eri lausuntatapoja pitää vain oppia kuuntelemaan ja korvan pitää tottua eri murteisiin.

Burman kieli on mielenkiintoinen, rikas ja hienovarainen. Kirjoitettu kieli eroaa puhutusta kielestä ja etenkin virallisia kirjeitä laaditaan hyvin tarkasti. Jokainen sanamuoto, kiertoilmaus ja hienovaraisuus on tarkasti suunniteltu ja kuulemamme mukaan ihmiset kunnioittavat taitavaa kirjallista ilmaisutaitoa. Burman kieli on selvästi kulttuurikieli, jonka kirjalliseen perinteeseen emme luultavasti ehdi täällä kunnolla perehtyä.

Sanojen opiskelua helpottaa toisinaan se, että sana on itsessään jo ilmaisu, jonka ymmärtäminen auttaa mieleenpainamista.

Voitte yrittää arvata, mitä seuraavat sanat eli ilmaisut tarkoittavat kun ne on käännetty sanatarkasti burman kielestä Suomeksi. Mitä tarkoittanee "Vatsani on miellyttävä", "Vatsani on pieni" ja minkälainen sukulainen on "yhden kohdun päässä"? Milloin "maksaa kutittaa" ja "korva kääntyy"? Mikä on "käden laukku" tai "kirjeen laukku"? Kukahan on päättänyt, että naimisiin meneminen koostuu sanoista "pudota kodin vankilaan"!?

Siunausta, armoa ja rauhaa toivottaen,
Joona ja Helene Toivanen

Hankimme pitkän pohdinnan jälkeen koiran! Pentu on vasta kolme kuukautta vanha ja annoimme sille nimeksi Käpy. Jo muutaman päivän aikana Käpy on tuonut pandemian keskelle paljon riemua.

Sähköposti: joona.toivanen@sley.fi, helene.toivanen@sley.fi Seuraa meitä Instagramin ja Facebookin kautta. Lähetämme viikoittain kuvia ja uutisia töistämme ja elämästämme. Instagram: **toivasetmissio**. Facebook: **Toivaset Missio**

Oikeat vastaukset:

1. Minua jännittää.
2. Hansikas.
3. Olen onnellinen.
4. Serkku.
5. Ymmärrän.
6. Kirjekuori.
7. Olen surullinen.

Rukous- ja kiitosaiheita:

- Kiitämme esirukouksesta. Kiitämme ystäväistä Yangonissa ja kotimaissa.
- Kiitämme siitä, että olemme olleet terveitä ja turvassa koko tämän vaikean ajan.
- Rukoilemme lastenkodin lasten ja teologian opiskelijoiden ja opettajien puolesta sekä heidän perheittensä puolesta.
- Pyydämme siunausta MILT:n työlle ja pyydämme erityisesti sitä, että voisimme aloittaa opettajien koulutuksen taas mahdollisimman pian.

Haluaisitko olla mukana lähetystyössä? Jos haluat tukea **Joona ja Helene Toivasen** työtä, voit laittaa haluamasi summan Sley'n lahjoitustilille IBAN: F113 8000 1500 7791 95 BIC: DABAFIHH.

Käytä henkilökohtaista viitenumeroasi, jolloin kannatus näkyy automaattisesti myös kotiseurakuntasi lähetyuskannatuksena, tai kirjoita viestikenttään **"Joona ja Helene Toivasen rengas" + oma kotiseurakuntasi.**

- Säännöllisestä kuukausilahjoittamisesta saat tietoa täältä <https://www.taivaallinenlahja.fi/kuukausilahjoittaminen> tai Leea Gröhniltä, leea.grohn@sley.fi, puh. 09 2513 9228
- Viitenumero- ja osoiteasiat: anna-liisa.markkula@sley.fi tai puh. 050 321 8614
- Tukesi tekee mahdolliseksi evankeliumin viemisen niiden pariin, jotka eivät vielä tunne Kristusta. Kiitos tuestasi! Jumala lahjasi siunatkoon.
- Keräyslupa 2017-2021: RA/2017/100